

VICTOR SLĂVESCU

ANI DE CUMPĂNĂ
(JURNAL 1938 – 1939)

Cartea Românească
EDUCAȚIONAL

Cuprins

Lămuriri.....	13
Victor Slăvescu.....	23
Miercuri, 27 iulie 1938	29
Joi, 28 iulie 1938	32
Vineri, 29 iulie 1938.....	34
Sâmbătă, 30 iulie 1938.....	36
Duminică, 31 iulie – Luni, 1 august 1938	36
Marti, 2 august 1938.....	37
Miercuri, 3 august 1938	38
4 august 1938.....	39
6 august 1938 – Galați.....	40
6 august 1938.....	41
7 august 1938.....	41
8 august.....	42
9 august 1938 – București.....	42
10 august 1938.....	45
11 august 1938.....	46
Vineri, 12 august.....	47
Sâmbătă, 13 august 1938 – Cotești.....	48
Duminică, 14 august 1938	48
Luni, 15 august 1938	48
Marti, 16 august.....	48
Miercuri, 17 august 1938	50
Joi, 18 august 1938.....	51
Vineri, 19 august.....	51
Sâmbătă, 20 – duminică, 21 august.....	51
Luni, 22 august	52

Marti, 23 august.....	52
Miercuri, 24 august	53
Joi, 25 august.....	53
Vineri, 26 august.....	54
Sambata, 27 august	54
Duminica, 28 august	54
Luni, 29 august – marti, 30 august 1938.....	54
31 august.....	55
1 septembrie	55
Vineri, 2 septembrie	56
Luni, 12 septembrie.....	56
Marti, 13 – miercuri, 14 septembrie – Cotești.....	56
Joi, 15 septembrie	56
16 septembrie	57
17 – 18 septembrie – Cotești.....	58
19 septembrie	58
20 septembrie	59
21 septembrie	59
22 septembrie	59
23 septembrie 1938.....	60
Sambata, 24 – duminica, 25 septembrie	60
Luni, 26 septembrie – marti, 27 septembrie	60
Miercuri, 28 septembrie 1938.....	61
Joi, 29 septembrie	61
Vineri, 30 septembrie 1938	62
Sambata, 1 octombrie.....	62
Duminica, 2 octombrie	62
3 octombrie 1938.....	63
4 octombrie 1938.....	64
5 octombrie 1938.....	64
6 octombrie 1938.....	65
7 octombrie 1938.....	67
Sambata, 8 octombrie – marti, 11 octombrie	69

Miercuri, 12 octombrie	69
Joi, 13 octombrie 1938	70
Vineri, 14 – sâmbătă, 15 octombrie	72
Duminică, 16 octombrie	72
Luni, 17 octombrie 1938	74
Mărți, 18 octombrie 1938	75
Miercuri, 19 octombrie 1938	78
Joi, 20 octombrie 1938	80
Vineri, 21 octombrie 1938	83
Sâmbătă, 22 octombrie 1938	84
Duminică, 23 octombrie 1938	87
Luni, 24 octombrie 1938	90
Mărți, 25 octombrie 1938	91
Miercuri, 26 octombrie 1938	93
Joi, 27 octombrie 1938	94
Vineri, 28 octombrie 1938	96
Sâmbătă, 29 octombrie 1938	99
Duminică, 30 octombrie 1938	99
Luni, 31 octombrie 1938	100
Mărți, 1 noiembrie 1938	101
Miercuri, 2 noiembrie	103
3 noiembrie 1938	103
Vineri, 4 noiembrie 1938	105
Sâmbătă, 5 noiembrie 1938	107
Duminică, 6 noiembrie	107
Luni, 7 noiembrie 1938	109
Mărți, 8 noiembrie 1938	109
Miercuri, 9 noiembrie 1938	110
Joi, 10 noiembrie 1938	112
Vineri, 11 noiembrie 1938	114
Sâmbătă, 12 noiembrie 1938	115
Duminică, 13 noiembrie 1938	117
Luni, 14 noiembrie 1938	118

Marti, 15 noiembrie 1938.....	119
Miercuri, 16 noiembrie 1938	120
Joi, 17 noiembrie 1938	121
Vineri, 18 noiembrie 1938.....	123
Sâmbătă, 19 noiembrie 1938	125
Duminică, 20 noiembrie 1938	128
Luni, 21 noiembrie 1938	128
Marti, 22 noiembrie 1938.....	131
Miercuri, 23 noiembrie 1938	131
Joi, 24 noiembrie 1938.....	133
Vineri, 25 noiembrie 1938.....	134
Sâmbătă, 26 noiembrie 1938	136
Duminică, 27 noiembrie 1938	138
Luni, 28 noiembrie 1938	139
Marti, 29 noiembrie 1938.....	140
Miercuri, 30 noiembrie 1938	141
Joi, 1 decembrie 1938.....	142
Vineri, 2 decembrie 1938	143
Sâmbătă, 3 decembrie 1938	145
Duminică, 4 decembrie 1938.....	146
Luni, 5 decembrie 1938.....	146
Marti, 6 decembrie 1938	148
Miercuri, 7 decembrie 1938.....	148
Joi, 8 decembrie 1938.....	149
9 decembrie 1938	150
Sâmbătă, 10 decembrie – duminică, 11 decembrie 1938	152
Luni, 12 decembrie 1938.....	152
13 decembrie 1938	152
Miercuri, 14 decembrie 1938.....	153
Joi, 15 decembrie 1938.....	155
Vineri, 16 decembrie 1938	157
Sâmbătă, 17 decembrie 1938	158

Duminică, 18 decembrie. Bruxelles	158
Luni, 19 decembrie 1938.....	159
Marti, 20 decembrie 1938	160
Miercuri, 21 decembrie 1938.....	161
Joi, 22 decembrie 1938.....	161
Vineri, 23 decembrie 1938	162
Sâmbătă, 24 decembrie 1938	162
Duminică, 25 decembrie 1938 – Crăciunul	163
Luni, 26 decembrie 1938 – A doua zi de Crăciun	163
27 decembrie 1938, a treia zi de Crăciun.....	166
Miercuri, 28 decembrie 1938.....	167
Joi, 29 decembrie 1938.....	168
30 decembrie 1938	169
Sâmbătă, 31 decembrie 1938	170
1 ianuarie 1939	172
2 ianuarie 1939	173
Marti, 3 ianuarie	173
Miercuri, 4 ianuarie 1939.....	177
Joi, 5 ianuarie 1939	177
Vineri, 6 ianuarie 1939	178
Sâmbătă, 7 ianuarie 1939	178
9 ianuarie 1939	179
Marti, 10 ianuarie 1939	180
11 ianuarie 1939	181
Joi, 12 ianuarie 1939	183
Vineri, 13 ianuarie 1939	185
Sâmbătă, 14 ianuarie 1939	187
Duminică, 15 ianuarie 1939.....	188
16 ianuarie 1939	188
17 ianuarie 1939	189
18 ianuarie 1939	190
Joi, 19 ianuarie 1939	191
Vineri, 20 ianuarie 1939	193

Sâmbătă, 21 ianuarie 1939.....	194
Duminică, 22 ianuarie 1939.....	197
Luni, 23 ianuarie 1939.....	199
Mărți, 24 ianuarie 1939.....	201
Miercuri, 25 ianuarie 1939.....	202
28 ianuarie 1939.....	203
27 ianuarie 1939.....	205
Sâmbătă, 28 ianuarie 1939.....	207
Duminică, 29 ianuarie 1939.....	207
Luni, 30 ianuarie 1939.....	208
Mărți, 31 ianuarie 1939.....	209
Miercuri, 1 februarie 1939.....	210
Jurământul.....	211
Joi, 2 februarie 1939.....	212
3 februarie 1939 – Instalare la minister.....	214
4 februarie 1939.....	214
5 februarie 1939.....	215
6 februarie 1939.....	215
7 februarie 1939.....	216
8 februarie 1939.....	218
9 februarie 1939.....	219
10 februarie 1939.....	220
Sâmbătă, 11 februarie 1939.....	222
Duminică, 12 februarie 1939.....	223
Luni, 13 februarie 1939.....	223
14 februarie 1939.....	224
15 februarie 1939.....	225
16 februarie 1939.....	225
17 februarie 1939.....	226
18 februarie – 19 februarie 1939, Oradea Mare.....	228
Luni, 20 februarie 1939.....	229
Mărți, 21 februarie 1939.....	230
Miercuri, 22 februarie 1939.....	231

Joi, 23 februarie 1939.....	232
Vineri, 24 februarie 1939.....	233
Sâmbătă, 25 februarie 1939	234
Duminică, 26 februarie 1939	235
Luni, 27 februarie 1939	236
Mărți, 28 februarie 1939.....	237
Miercuri, 1 martie 1939.....	237
2 martie 1939	238
Vineri, 3 martie 1939	238
Sâmbătă, 4 martie 1939	240
Duminică, 5 martie – Cotești	240
Luni, 6 martie 1939.....	240
Martie, 7, 1939, marți	241
Miercuri, 8 martie 1939.....	242
Joi, 9 martie 1939	242
Vineri, 10 martie 1939	243
Sâmbătă, 11 martie 1939	243
Duminică, 12 martie 1939.....	244
Luni, 13 martie 1939.....	246
Mărți, 14 martie 1939	247
Miercuri, 15 martie 1939.....	248
Joi, 16 martie	249
Vineri, 17 martie 1939	250
18 martie 1939	253
Duminică, 19 martie 1939.....	254
Luni, 20 martie 1939.....	254
21 martie 1939	255
22 martie 1939	256
23 martie 1939	257
24 martie 1939	258
25 martie 1939	258
26 martie 1939	259
27 martie 1939	259

28 martie 1939	260
29 martie 1939	261
30 martie 1939	262
31 martie 1939	263

Victor Slăvescu

(n. 23 mai/ 5 iunie 1891, Rucăr, județul Argeș – d. 24 septembrie 1977, București), economist, om politic, ministru de finanțe (5 ianuarie 1934 – 1 februarie 1935), membru titular al Academiei Române.

Originea. Studiile

S-a născut la 23 mai (stil vechi)/ 5 iunie 1891 în comuna Rucăr din județul Argeș. Tatăl său, Ioan Slăvescu, era colonel activ în armata țării. Școala primară a urmat-o la Slatina, apoi liceul la Pitești, iar ultimii doi ani la liceul „Gh. Lazăr” din București. Încă din perioada când era licean la București, audia prelegerile profesorilor faimoși de la Universitatea București. După susținerea examenului de bacalaureat în 1911, s-a înscris la Universitatea din Paris. În perioada scurtă cât a stat în capitala franceză, a audiat cursurile unor mari economiști francezi. Apoi s-a transferat în Germania și s-a perindat pe la mai multe universități. Conform uzanțelor vremii, un tânăr student putea audia cursurile mai multor profesori de la mai multe universități. Astfel la Göttingen a făcut economia politică cu Wilhelm Lexis, la München a făcut economia cu Lujo Brentano iar la Halle, a susținut doctoratul cu teza *Die Agrarfrage in Rumänien* („Chestiunea agrară în România”, 1914) cu celebrul profesor Johannes Conrad, obținând titlul de doctor în științe economico-sociale și filozofie. Studiul său de doctorat era o consecință a interesului manifestat pentru problema agrară, în special după răscoala țărănească de la 1907.

Începuturile activității

Reîntors în țară în 1915, s-a angajat ca ajutor-contabil la Banca Românească. În paralel a început să colaboreze cu revistele „Economia Națională” și „Expres” și ziarele „Universul”, și „Democrația”. Izbucnirea războiului a însemnat chemarea la arme. A fost înrolat ca ofițer voluntar și a plecat pe front. A fost rănit într-o luptă lângă Brașov după care a fost spitalizat timp de șase luni. La ieșirea din spital a fost din nou trimis pe front, de această dată pe cel din Moldova. A luat chiar parte la bătălia de la Mărășești.

După încheierea războiului în 1918, și-a reluat activitatea la Banca Românească. A fost însărcinat să studieze condițiile de pe teren în noile provincii unite cu România cu scopul de a organiza un plan pentru serviciile de bancă și credit. A petrecut șase luni în Basarabia, aproape un an în Bucovina și aproape doi ani în Transilvania. În această perioadă a venit în contact direct cu realitățile social-economice din diferitele regiuni ale țării și a acumulat un vast capital de cunoștințe practice. Pe plan profesional a avansat până la postul de subdirector al Băncii.

Director al Societății Naționale de Credit Industrial

În anul 1915 se înscrișese în Partidul Național Liberal. Pentru că de-a lungul anilor și-a făcut un bun renume ca specialist în economie și finanțe, a fost remarcat de fruntașii partidului. A strâns legături cu Vintilă Brătianu, care, devenit ministru al Finanțelor, promova politica economică „prin noi înșine”. Acesta l-a propus în 1923 pe Slăvescu la funcția de director al Societății Naționale de Credit Industrial, înființată

după Marea Unire pentru a sprijini dezvoltarea industriei. Cu toate că era foarte atașat de Banca Românească, a acceptat provocarea din partea protectorului său liberal. La Creditul Industrial a găsit o situație complicată: lipsea un program de activitate, sistemul de împrumuturi era complet corupt. Astfel a început o muncă dificilă, presărată cu piedici din cele mai diverse, pentru asanarea și consolidarea acestei bănci. A lucrat timp de 24 de ani la creditul Industrial. În 1927 a fost numit subdirector general iar în 1935 director general.

Activitatea didactică

În anul 1925 a debutat în mediul universitar în postul de conferențiar la Academia de Înalte Studii Comerciale și Industriale din București, la cursul de transporturi și întreprinderi. În 1938 a fost titularizat profesor la catedra de Monedă iar în 1940, după asasinarea colegului său Virgil Madgearu, a devenit profesor de Economie politică și Economie națională. A publicat cursuri de înaltă ținută științifică pentru toate cursurile pe care le-a predat (totalizând 6.000 de pagini de scrieri didactice tipărite).

Activitatea politică. Ministru de Finanțe

Între 1925 – 1926 a fost și consilier tehnic la Ministerul Finanțelor condus de Vintilă Brătianu. În perioada 1927 – 1940 a fost ales de șase ori deputat din partea Partidului Național Liberal și o dată senator din partea breslei industriașilor. A fost subsecretar de stat la Finanțe în guvernul I. G. Duca (noiembrie – decembrie 1933), iar după asasinarea primul ministru

Duca de către legionari, a preluat portofoliul Finanțelor în guvernul Tătărescu, în perioada de apogeu a crizei economice mondiale care lovise România. A demisionat din această funcție în februarie 1935, după 14 „luni de calvar” în care a trebuit să facă față corupției generalizate de la nivelul statului și a neînțelegerilor cu colegii de partid.

Izbucnirea războiului a determinat guvernul să înființeze în 1938 Ministerul Înzestrării Armatei, cu sarcina de a aproviziona armata cu armament și cele necesare apărării țării. În 1939 Victor Slăvescu a preluat conducerea acestui minister, fiind cel mai bun cunoscător al situației industriale. A îndeplinit această funcție timp de 1 an și jumătate, sub 5 guverne.

Alte activități

A făcut parte din Institutul Social Român al lui Dimitrie Gusti (din 1921). A fost membru în consiliile de administrație ale mai multor societăți comerciale și bancare, membru al Uniunii Generale a Industriașilor din România (și președinte al acesteia, ales în 1937), membru în Asociația Generală a Economisților din România (și președinte al acesteia între 1930 -1937). A făcut parte din Consiliul Superior Economic, Consiliul Superior Bancar. În 1936 a fost ales membru corespondent al Academiei Române, la propunerea lui Dimitrie Gusti iar în 1939 a devenit membru titular al Academiei. Tot în 1936 a fost ales administrator al Băncii Naționale a României.

Instaurarea comunismului. Întemnițarea

Instaurarea comunismului i-a adus în 1947 îndepărtarea de la catedră și în 1948 înlăturarea din Academia Română. În 1950 a fost arestat pentru „activitate intensă contra clasei muncitoare” și, fără a fi judecat, a fost închis la Sighet, unde era închisă mare parte din elita românească. A fost eliberat în 1955, când închisoarea a fost dezafectată. După această experiență traumatică s-a retras din viața publică și s-a dedicat cercetării științifice. În perioada 1947 – 1977 și-a desfășurat cercetările mai ales la Biblioteca Academiei Române și la Arhivele Statului, elaborând o cantitate uriașă de material științific, de studii și lucrări, numeroase rămase în manuscris, însumând zeci de mii de pagini. A decedat la 24 septembrie 1977, la vârsta de 86 de ani, la București. Academia Română l-a repus în drepturi ca membru titular la 3 iulie 1990.

Opera

Cele mai importante lucrări sunt:

Cursuri:

- *Obiect, metodă și doctrină în știința întreprinderilor*, 1927;
- *Tehnica bancară*, 1929;
- *Tratat de bancă*, 2 vol. 1930-1932;
- *Curs de monetă, credit, schimb*, 1932 etc.

Monografii de instituții bancare:

- *Băncile comerciale mici din România*, 1915;
- *Banca Generală Română și Războiul național*, 1918;
- *Banca „Albina” din Sibiu. Cea mai importantă întreprindere financiară din Transilvania*, 1919;
- *Marea finanță în vreme de război. Băncile comerciale 1914 – 1919*, 1920;

- *Organizația de credit a României*, 1922;
- *Istoricul Băncii Naționale a României 1880 – 1924*, 1925;
- *Politica bancară a României și depresiunea economică mondială*, 1932 etc.

Studii de gândire economică națională și monografii de economiști:

- *Ion Ghica economist*, 1940;
- *Viața și opera economistului Nicolae Suțu*, 1941;
- *Viața și opera economistului Alexandru D. Moruzi*, 1941;
- *Economistul B. P. Hașdeu*, 1943;
- *Ion Strat. Economist, financiar și diplomat*, 1946;
- *Viața și opera economistului Enric Winterhalder*, 7 vol. 1946 – 1947;
- *Un fruntaș de generație: Economistul Victor Bădulescu*, 1962 etc.

Miercuri, 27 iulie 1938

– Primesc de la Mitiță Constantinescu¹, ministrul Economiei Naționale, o adresă prin care îmi face cunoscută că m-a numit, în calitate de președinte al UGIR²-ului, în comisiunea pentru pregătirea unei noi legi industriale.

La ora 10, mă duc la Victor Iamandi³ (str. Vasile Lascăr 70, et. I), ministrul Justiției spre a-l ruga în favoarea câtorva magistrați merituoși din Galați. Ia notă și îmi făgăduiește.

Primire foarte amicală, caldă chiar. Îmi vorbește de greutățile ce au de învins. Crede că în ceea ce privește Garda de Fier, ea este la pământ, ca organizare, dar ca Curent de gândire și ideologie, a rămas neatins. Cei închiși în lagărele de concentrare sunt mai dârji ca oricând. Mi se plângea de debandada de la închisorile statului. Directorii de penitenciare erau adevărați

¹ Mitiță (Dumitru) Constantinescu (1890 – 1946), politician liberal, ministru de Finanțe între 1939 – 1940; guvernator al Băncii Naționale a României (1935 – 1940); economist de marcă. Autorul unui studiu fundamental în trei volume, „*Politica economică aplicată*”, București, 1943. Fidel al regelui Carol II, căruia i-a oferit mari servicii financiare.

² „UGIR” – Uniunea Generală a Industriașilor din România, confederație patronală, înființată în 1903. La 1938, în iulie, Victor Slăvescu era președintele UGIR.

³ Victor Iamandi (1891 – 1940), politician liberal, ministru al Justiției (1938 – 1939), precum și al altor portofolii ministeriale. A acționat în sensul îndeplinirii ordinelor ilegale ale regelui Carol II, legitimând crimele în masă și terorismul de stat practicat de Carol II. A fost asasinat în noaptea de 26/27 noiembrie 1940, de un grup de legionari, alături de alți 64 de demnitari carliști.

complici ai deținuților politici. Asasinii lui Duca trăiau mai bine ca la ei, acasă. Mâncare, băutură, chefuri, femei, ieșeau în oraș etc. Un adevărat scandal. Deși condamnați la muncă silnică, nu fac nimic. A luat măsuri energice de schimbare. Mergând la Aiud să inspecteze închisoarea, asasinii lui Stelescu¹ puseseră la cale să-l prindă în celulele lor și să-l arunce peste fereastră, de la etajul II. Au făcut mărturisiri complete în acest sens.

Mi-a spus că în magistratură a găsit multe cazuri de patentă corupție: Climescu de la Chișinău de 20 de ani teroriza Basarabia luând bani de la magistrați etc.

Iamandi mi-a făcut impresia unui om mult evoluat, ca om politic, vorbind cu siguranță și încredere în el. Interior îngrijit; mult cărți etc.

– La 10 3/4 mă duc la Uniunea Camerelor de comerț spre a întoarce vizita lui Bungețeanu. L-am găsit într-un birou rău aranjat lucrând la birou, cu ușile spre coridor deschise, ca un biet impiegat. O impresie rea. Nu îl cred la înălțime.

– La 12 vine la mine Manoilescu², ca să mă roage

¹ Mihai Stelescu (1907 – 1936), ziarist, politician legionar, deputat legionar, dizident. A fost apropiat al lui Corneliu Zelea Codreanu, de care se va îndepărta, creând o organizație politică proprie „Cruciada Românismului”. Criticându-l pe Corneliu Zelea Codreanu, Stelescu va fi asasinat de un grup de 10 legionari la 16 iulie 1936 pe un pat de spital la Spitalul Brâncovenescu, București. Există suspiciuni că, la sfatul Siguranței, Mihai Stelescu a încercat să-l otrăvească pe Corneliu Zelea Codreanu. Asasinii l-au împușcat cu 38 de gloanțe, după care i-au ciopârțit trupul cu topoarele, predându-se de bună voie poliției, asumându-și vinovăția.

² Mihail Manoilescu (1891 – 1950, Sighet), gânditor economic, publicist, politician român, membru al Camarilei lui Carol II, ministru

dacă nu i-aș putea găsi un credit de 150-200.000 lei, pe ipotecă, casei soției lui, până la toamnă, când vrea să vândă această casă. Nu are nici existența zilnică asigurată. Ce întorsătură dramatică în viața acestui om!

– La 12 1/4 vine la mine Nichifor Crainic¹ spre a mă ruga în favoarea unui învățător din jud. Baia, care vrea să facă o fabrică de țigle.

– La 12 3/4 Ernest Ene îmi arată reaua situație a Fabricii Grigore Alexandrescu².

– La 1 vine consilierul Raicoviceanu de la Consiliul Legislativ care îmi cere să-l introduc la V. Iamandi.

– Judecătorul Naumescu de la Galați află de la mine buna veste că va fi înaintat Președinte de Tribunal, după făgăduiala lui Iamandi.

– Cristoforato, de la Galați, îmi aduce vestea că mă reclamă gălățenii mei.

– După amiază, la ora 5, prezidez Consiliul Bancar.

– La ora 6 1/2 vine la mine la birou Max Aușnit³,

de Externe în vara lui 1940. Creator al doctrinei economice numită Corporatismul. Autor al unui studiu important publicat în trei părți numit „Secolul corporatismului”, 1937.

¹ Nichifor Crainic (1889 – 1972), filosof, ideolog de extremă dreaptă, teolog, poet, ziarist, politician, ministru, „creatorul” ideologiei conservatoare a gândirismului. Autorul unor *Memorii* de mare valoare documentară, „Zile Albe/Zile Negre”.

² Fabrica Grigore Alexandrescu – Întreprindere de pielărie, încălțăminte de mare succes în perioada interbelică, creată în anul 1888. Grigore Alexandrescu a creat o tăbăcărie ce va fi condusă de ginerele său, Dumitru Mociornița.

³ Max Auschnitt (1888 – 1957, S.U.A.), industriaș, administrator